

Hürmüz: Amerika'nın Hesaplarını Yutan Bir Çıkmaz

Uluslararası siyasette bazı bölgelerin önemi, sadece coğrafi olarak değil, aksine küresel ekonomi ve askerî dengelerde sahip olduğu etkilerinin boyutuyla da ölçülür. Bu bölgelerin başında Hürmüz Boğazı gelmektedir; çünkü o, onlarca yıl boyunca büyük güçlerin açık bir çatışmaya sürüklenmeden iradelerini dayatma gücünü sınavan stratejik bir düğüm noktasına dönüşmüştür.

Bu bağlamda, ABD Başkanı Trump karmaşık bir denkleme karşı karşıya görünmektedir; zira savaşı hesaplanmamış sonuçlara doğru sürdürmeyeceği gibi siyasi veya stratejik bir bedel ödemediği gerçektir. İşte tam da burada, Amerika'nın Orta Doğu'daki karar alma krizi ortaya çıkmaktadır.

Trump'ın dış politikası, tavizler dayatmak için ekonomik ve askerî gücün kullanılmasına dayanan bir ilke olan "maksimum baskı" ilkesi üzerine inşa edilmiştir. Ancak Körfez bölgesi, özellikle de Hürmüz Boğazı dosyası, sadece siyasi gösteriş mantığıyla kontrol altına alınabilecek kolay bir alan değildir; çünkü herhangi bir geniş çaplı tırmanış bünyesinde, küresel enerji piyasaları için doğrudan bir tehdit taşımakta ve uluslararası ekonomiyi ciddi rahatsızlıklar ihtimalleriyle karşı karşıya bırakmaktadır.

Bu bölgedeki savaş yalnızca askeri bir seçenek değil; aksine petrol çıkarlarının, müttefik hesaplarının ve Amerikan iç baskılarının iç içe geçtiği bir karardır. Nitekim Amerika, özellikle savaşlardan ve dış krizlerden yorulmuş bir Amerikan mizacının gölgesinde, uzun süreli bir çatışmaya girmenin kendisini siyasi ve ekonomik olarak yıpratılabileceğinin farkındadır. Buna mukabil geri adım atmak veya ilan edilen hedefleri gerçekleştirilmeyen uzlaşmaları kabul etmek, yönetimi, kendi şartlarını dayatmaktan aciz olan bir görüntü içinde gösterebilir.

Burada Trump'ın çıkmazının, sadece rakiplerinin doğasında değil, bölgenin kendi doğasında da yattığı söylenebilir. Dolayısıyla Hürmüz Boğazı sadece bir su yolu değil, herhangi bir sınırlı çatışmayı küresel bir krize dönüştürebilecek uluslararası bir baskı kartıdır.

Böylece Amerika'nın kararı, her ikisi de acı olan iki seçenek arasında sıkışıp kalmıştır: Ya bölgeyi patlatabilecek bir tırmanış ya da güç söyleminden geri adım olarak yorumlanabilecek bir sükûnet. Nihayetinde Hürmüz krizi, uluslararası siyasette değişmeyen bir hakikati ortaya koymaktadır; bu hakikat ise, özellikle coğrafyanın ekonomiyle iç içe geçtiğinde ve bölgesel ve uluslararası hesaplar karmaşıklaştığında, ne kadar büyük olursa olsun askerî güç, çatışmaları çözmek için her zaman yeterli olmaz.

Bu dönüşümlerin ortasında göz ardı edilemeyecek bir hakikat ortaya çıkmaktadır ki bu hakikat; Müslüman beldelerin kalbinde yer alan su geçitleri, sadece coğrafi sınırlar veya gemilerin geçiş güzergâhları değildir; aksine Allah'ın bu ümmete bahşettiği büyük stratejik bir servettir. Zira Hürmüz

Boğazı'ndan Babülmendep'e, Süveyş Kanalı'ndan Malakka Boğazı'na ve diğer hayati geçiş yollarına kadar Müslümanlar, küresel ticaretin ve enerjinin anahtarlarına sahiplerdir; ancak Müslümanlar bugüne kadar bu nimeti, halklarına hizmet edecek ve bağımsızlıklarını koruyacak birleşik bir ekonomik ve siyasi güce dönüştürmeyi başaramamışlardır.

Büyük güçler bu geçitlerin önemini çok uzun zaman önce kavramıştır; dolayısıyla bölge ülkeleri de, bu geçitlerin güvenliğinin ve ekonomik birliğinin gerçek bir kalkınmanın temelini temsil ettiğini anlamadıkları sürece, servetleri tüketilmeye maruz kalmaya devam edeceği gibi kararları da başkalarının çıkarlarının rehinesi olmaya devam edecektir

Bu geçitler, bazılarının tasvir ettiği gibi siyasi bir yük değildir; aksine Müslümanlar bu geçitleri, kaybettikleri izzet ve onurlarını yeniden kazanmak için iyi bir şekilde değerlendirebilirlerse, küresel ekonomik bir güç inşa etmek için tarihî bir fırsattır.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan
Munis Hamid – Irak